

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Ing. M. O.**, bytem M. č.p. 185, P., zastoupený Mgr. Liborem Špundou, advokátem se sídlem Masarykova 795/41, Olomouc, proti žalovanému: **Městský úřad Němčice nad Hanou**, se sídlem Palackého nám. 3, Němčice nad Hanou, zastoupený Mgr. Janou Zwyrtek Hamplovou, advokátkou se sídlem Olomoucká 36, Mohelnice, za účasti: **Ing. M. K.**, bytem M. č.p. 185, zastoupený JUDr. Vladimírem Muzikářem, advokátem se sídlem Havlíčkova 13, Brno, žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou dne 6.3.2015 domáhá ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že žalobce není účastníkem řízení, v němž bylo povinností žalovaného provést do 30 dnů od oznámení záměru osoby zúčastněné na řízení užívat stavbu rodinného domu na pozemku p.č. 2441/2 závěrečnou kontrolní prohlídku nebo stavebníkovi užívání stavby zakázat; a dále, že stavební úřad provedl závěrečnou kontrolní prohlídku stavby až dne 16.5.2013, tedy po uplynutí 30-ti denní lhůty, zjistil při ní nesoulad skutečného provedení stavby oproti veřejnoprávní smlouvě a v rozporu s § 120 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) nezakázal užívání této stavby, naopak její užívání povolil a posléze přidělil stavbě č.p. 189, a umožnil její zápis do katastru nemovitostí jako dokončené zkolaudované stavby.

I. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce je vlastníkem rodinného domu č.p. 185, přičemž na sousedním pozemku p.č. 2441/2 osoba zúčastněná na řízení postavila rodinný dům, a to na základě veřejnoprávní smlouvy o umístění a provedení stavby ze dne 3.6.2010. Žalobce zjistil, že poté, co osoba zúčastněná na řízení podala dne 11.4.2013 žádost o užívání stavby, žalovaný neprovedl závěrečnou kontrolní prohlídku do 30 dnů od

obdržení oznámení o záměru užívání stavby. Na závěrečnou prohlídku pracovníci žalovaného přišli až dne 16.5.2013 a zjistili, že stavba se od veřejnoprávní smlouvy a schválené projektové dokumentace svým skutečným provedením odchyluje. Přesto užívání stavby nezakázali, nezahájili řízení o odstranění stavby a naopak stavbě přidělili číslo popisné. Žalobce přitom nikdy neměl postavení účastníka tohoto řízení a neměl možnost postupu žalovaného či stavebníka čelit. Osoba zúčastněná na řízení přitom dne 22.5.2013 vzala své oznámení o záměru užívání stavby zpět. Žalovaný tak vytvořil fikci právního stavu, že dům č.p. 189 na pozemku p.č. 2441/2 v k.ú. Mořice je řádně zkoulaudovaný, což nepřímo nadále zasahuje do práv žalobce, a to i posléze zahájenými a vedenými navazujícími územními řízeními a šikanózními prohlídkami nemovitostí žalobce ve dnech 7.10.2014 a 10.2.2015. Tento stav je ovšem nezákonný, vyvolaný nezákonnou nečinností žalovaného.

Dále Magistrát města Prostějova vede podle žalobce pouze formální řízení o dodatečném povolení stavby č.p. 189 na p.č. 2441/2 osoby zúčastněné na řízení, přičemž v tomto řízení doposud nevydal žádné rozhodnutí, přestože stavby povolené v územních řízeních mají na stavbu navazovat.

Nezákonný stav trvá od 11.5.2013, resp. od 16.5.2013 dosud a navazují na něj územní řízení vedená Magistrátem města Prostějova. Subjektivní lhůtu pro podání žaloby žalobce počítá ode dne, kdy obdržel územní rozhodnutí Magistrátu města Prostějova, z nichž vyplývá, že považuje stavbu za tzv. řádně zkoulaudovanou, tedy od 11.2.2015. Těmito rozhodnutími (územní rozhodnutí ze dne 19.1.2015, č.j. SÚ/1984/2014-Gre, ze dne 20.1.2015 č.j. SÚ/2315/2014-Gre a ze dne 17.2.2015, č.j. SÚ/2315/2014-Gre) bylo zcela vyhověno žádostem osoby zúčastněné na řízení ve vztahu k umístění stavby skladu zahradního nářadí, parkovacího stání a přístřešku a byly zamítnuty námitky žalobce, že stavební objekty F02 a F03, již byly předmětem veřejnoprávní smlouvy a že územní řízení o stavebním objektu již jednou řešeném veřejnoprávní smlouvou nelze vůbec vést.

Žalobce navrhuje, aby soud určil, že postup stavebního úřadu Městského úřadu Němčice nad Hanou ve věci pod jeho sp.zn. OS/1207/2013/Han, v němž na základě oznámení stavebníka Ing. M. K., ze dne 11.4.2013 o záměru užívání stavby rodinného domu na pozemku p.č. 2441/2 v k.ú. Mořice, na základě veřejnoprávní smlouvy o umístění a provedení stavby, nezakázal užívání této stavby ve lhůtě do 30 dnů od oznámení, dále že uskutečnil závěrečnou prohlídku teprve dne 16.5.2013 a ačkoli zjistil nesoulad provedené stavby s veřejnoprávní smlouvou a schválenou projektovou dokumentací, nevyslovil zákaz užívání této stavby a přidělil této stavbě popisné číslo, byl v rozporu se zákonem.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného

Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a poukazuje na to, že byla podána opožděně. V případě v žalobě zmiňovaných územních rozhodnutí Magistrátu města Prostějova pak popírá přípustnost žaloby proti nezákonnému zásahu a pasivní legitimaci žalovaného.

Taktéž žalovaný setrval na svém procesním stanovisku po celou dobu řízení před soudem a z výše uvedených důvodů navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Shrnutí vyjádření osoby zúčastněné na řízení

Osoba zúčastněná na řízení zejména poukazuje na § 120 odst. 1 stavebního zákona, z něhož vyplývá, že pokud žalovaný neučinil závěrečnou prohlídku stavby, tak po uplynutí 30 dnů od oznámení záměru došlo k pasivnímu povolení užívání stavby. Nic na tom nemůže změnit skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení vzala svůj záměr užívat stavbu následně zpět, neboť se tak stalo až dne 22.5.2013, tedy až po naplnění zákonných předpokladů pasivního povolení záměru užívání stavby. Pokud žalovaný provedl kontrolní prohlídku až dne 16.5.2013, tj. po uplynutí lhůty ve smyslu § 120 odst. 2 stavebního zákona, nemohl užívání stavby zakázat. V takovém případě je jedinou možností stavebního úřadu zahájit řízení o odstranění stavby. Toto řízení bylo ostatně zahájeno (sp. zn. SÚ/2002/2014-Gre) a následně bylo přerušeno, neboť osoba zúčastněná na řízení podala žádost o dodatečné povolení stavby (sp. zn. SÚ/2476/2014-Gre). Žalobce se o veškerých skutečnostech dozvěděl již dne 16.5.2013, kdy proběhla závěrečná kontrolní prohlídka, žaloba proto byla podle osoby zúčastněné na řízení podána opožděně.

Osoba zúčastněná na řízení též poukazuje na skutečnost, že rovněž rodinný dům žalobce byl realizován v rozporu s rozhodnutím o umístění stavby. Dům je výškově osazen o 40 cm níže a nesprávně jsou osazeny stavby skladu a oplocení. V případě stavby žalobce je rovněž vedeno řízení o odstranění stavby. Kontrolní prohlídky ve vztahu k žalobci tak v žádném případě nejsou šikanózní. Územní rozhodnutí Magistrátu města Prostějova ze dne 19.1.2015, č.j. SÚ/1984/2014-Gre, ze dne 20.1.2015, č.j. SÚ/2315/2014-Gre, a ze dne 17.2.2015, č.j. SÚ/2315/2014-Gre, pak byla Krajským úřadem Olomouckého kraje zrušena a územní řízení byla zastavena.

IV. Posouzení věci soudem

Aktivní legitimace v řízení o žalobě ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobce je tedy tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu. Přímé zkrácení na svých právech konkretizovaným postupem žalovaného je ze strany žalobce tvrzeno a je jím argumentováno. Tato podmínka řízení je tedy splněna.

Pokud jde o legitimaci pasivní, žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah (§ 83 s.ř.s.).

Podle § 120 stavebního zákona je stavebník povinen oznámit stavebnímu úřadu záměr započít s užíváním stavby nejméně 30 dnů předem, nejde-li o stavbu uvedenou v § 122. V oznámení stavebník uvede označení stavby, údaje o umístění a povolení stavby, předpokládaný termín dokončení stavby a zahájení jejího užívání. S užíváním stavby pro účel, k němuž byla stavba povolena, může být započato

následující den po kontrolní prohlídce stavby, při které stavební úřad do protokolu zaznamená ověření splnění podmínek podle § 119 odst. 2, nebo pokud do 30 dnů od oznámení stavební úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, užívání stavby nezakáže.

Podle § 120 odst. 2 stavební úřad užívání stavby zakáže, jestliže na základě závěrečné kontrolní prohlídky zjistí, že nejsou splněny podmínky podle § 119 odst. 2. Obdobně postupuje stavební úřad u stavby provedené v rozporu se stavebním povolením či ohlášením nebo užívané bez předchozího oznámení. Odvolání proti rozhodnutí o zákazu užívání stavby nemá odkladný účinek.

Podle obsahu správního spisu byl věcně a místně příslušným správním orgánem k provedení závěrečné kontrolní prohlídky či k případnému vydání zákazu s užíváním stavby žalovaný; žalovaný ostatně svým postupem konkludentně souhlasil s užíváním stavby a následně dne 16.5.2013 provedl prohlídku stavby.

Podle § 82 zákona s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Primárním prostředkem soudní ochrany veřejných subjektivních práv představuje žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s.ř.s. Nečinnostní žaloba je ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu svým způsobem přípravným a pomocným prostředkem. Jejím účelem je umožnit, aby soud přinutil správní orgán vydat rozhodnutí (ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.) ve věci samé a také případně osvědčení. Obsahová stránka takového aktu pak může být přezkoumána poté, co bude vydán, v případném následném řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Zásahová žaloba (§ 82 a násl. s.ř.s.) slouží k ochraně subjektivních veřejných práv tam, kde nelze ochranu podle § 65 a násl. s.ř.s. využít, přičemž účastník řízení nemůže „volit“ kterou žalobu ve smyslu s.ř.s. bude iniciovat. Určujícím je totiž povaha žalobou napadeného úkonu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4.8.2005, č.j. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS). Zásahem může být i nezákonná nečinnost spočívající v neučinění nějakého úkonu jiného než rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s.

Soud zdůrazňuje, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční; veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob je ochrana ve správním soudnictví poskytována tehdy, jestliže se nositel práva takové ochrany domáhá, tj. obrátí se na soud předepsaným způsobem. Je tedy výlučně na žalobci, aby předmět řízení před správními soudy sám vymezil; v důsledku uplatnění zásady dispoziční pak nese případné riziko nesprávně formulované žaloby. Tomu odpovídá u zásahové žaloby požadavek, aby žalobce jednání veřejné správy, jemuž vyčítá nezákonnost, dostatečně jednoznačně, určitě a úplně popsal tak, aby je soud mohl odlišit od jiných jednání veřejné správy (individualizovat a konkretizovat je), na základě toho posoudit splnění podmínek řízení, tedy i včasnosti žaloby. V návrhu výroku rozsudku má být v první řadě zásah, proti němuž žalobce brojí, dostatečně

individualizován a konkretizován a má být navrženo, jak má soud vůči zásahu zakročit (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16.11.2010, č.j. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS a ze dne 9.12.2014, č.j. Nad 224/2014-53, č. 3196/2015 Sb. NSS, citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s.ř.s., je pak již otázkou důvodnosti žaloby, tedy součástí rozhodnutí ve věci samé, nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16.12.2008, č.j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS).

Z petitorního žádání žalobce, upřesněného u jednání soudu, je zřejmé, že žalobce považuje za nezákonný zásah postup žalovaného ve věci pod jeho sp.zn. OS/1207/2013/Han, v němž na základě oznámení osoby zúčastněné na řízení ze dne 11.4.2013 o záměru užívání stavby rodinného domu na pozemku p.č. 2441/2 v k.ú. Mořice na základě veřejnoprávní smlouvy o umístění a provedení stavby nezakázal užívání této stavby ve lhůtě do 30 dnů od oznámení, dále že uskutečnil závěrečnou prohlídku teprve dne 16.5.2013, tedy až po uplynutí 30 dnů od oznámení záměru, a že při prohlídce dne 16.5.2013 nevyslovil zákaz užívání této stavby.

Žalobce dále k výzvě soudu uvedl, že má za to, že k udělení konkludentního souhlasu žalovaného s užíváním stavby ve smyslu § 120 stavebního zákona vůbec nedošlo a že konkludentní souhlas s užíváním stavby jako nezákonný zásah nežaluje. Za nezákonný zásah označil liknavost, resp. nezákonnou nečinnost žalovaného, který ve lhůtě 30 dnů od podání záměru užívat stavbu osobou zúčastněnou na řízení nekonal, jak konat měl (tedy neuskutečnil prohlídku a nevydal zákaz užívání), a nekonal tak ani v den kontrolní prohlídky stavby dne 16.5.2013, kdy měl vydat zákaz užívání stavby.

Podle § 84 odst. 1 s.ř.s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.

Subjektivní lhůta k podání žaloby je vázána na vědomost žalobce o nezákonném zásahu, tedy na okamžik, kdy se žalobce dozvěděl o tvrzeném nezákonném zásahu.

Pro posouzení otázky včasnosti podání žaloby je klíčovou skutečnost, že žalobce se účastnil dne 16.5.2013 závěrečné kontrolní prohlídky stavby osoby zúčastněné na řízení, a to na základě výzvy žalovaného k účasti na závěrečné kontrolní prohlídce, která byla žalobci doručena dne 9.5.2013, jak vyplynulo z dokazování u jednání. Z této výzvy také vyplývá, že dne 11.4.2013 oznámila osoba zúčastněná na řízení žalovanému svůj záměr započít s užíváním stavby.

Z protokolu ze závěrečné kontrolní prohlídky ze dne 16.5.2013, kterým soud dále u jednání dokazoval, vyplynulo, že žalobce se prohlídky účastnil. Dále z něj vyplynulo, že žalovaný má stavbu za provedenou v souladu s projektovou dokumentací, kromě výškového umístění stavby v terénu, že stavba je dokončená

a bude užívána pro bydlení a že při jednání došlo k dohodě mezi oběma sousedy na technickém dořešení terénních úprav a podezdění stávajícího oplocení.

Nepochybně tedy v den 16.5.2013 bylo žalobci známo, že žalovaný neprovedl prohlídku stavby do 30 dnů od 11.4.2013, při které by vyslovil zákaz užívání stavby; subjektivní lhůta k podání žaloby ve smyslu § 82 a násl. s.ř.s. tak uplynula nejpozději dne 16.7.2013.

Namítal-li žalobce, že nezákonný zásah spatřuje dále v tom, že žalovaný dne 16.5.2013 nepostupoval ve smyslu § 120 odst. 2 stavebního zákona, tedy nezakázal užívání stavby, pak bez ohledu na posouzení otázky, zda měl stavební úřad skutečně postupovat podle § 120 odst. 2 stavebního zákona či naopak v úvahu připadal již jen postup ve smyslu § 129 odst. 2 stavebního zákona, neboť lhůta 30 dnů ve smyslu § 120 stavebního zákona k vyslovení zákazu užívání již uplynula, pak i tu je žaloba podána opožděně.

Žalobce se při kontrolní prohlídce dozvěděl, že žalovaný nezakázal užívat stavbu, což je žalobou definované jednání – tvrzená nezákonná nečinnost, kterou má žalobce za nezákonný zásah. Ostatně v návaznosti na prohlídku uskutečňovou dne 16.5.2013, zaslal dne 20.5.2013 žalobce žalovanému své vyjádření, v němž uvádí, že hodlá iniciovat nařízení odstranění stavby. Je-li tedy nyní, v roce 2015, tvrzen nezákonný zásah, který má spočívat v tom, že žalovaný dne 16.5.2013 nezakázal užívání stavby, pak i tu subjektivní lhůta pro podání žaloby uplynula již dne 16.7.2013.

Vzhledem k tomu se nemohl soud žalobou zabývat věcně, ale musel ji pro opožděnost odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

Ke zbývajícím žalobním argumentacím, která se však mýlí s návrhem výroku rozsudku, soud uvádí, že z listiny zaslané soudu Magistrátem města Prostějova vyplývá, že dne 17.9.2014 bylo zahájeno řízení o odstranění stavby. Rozpor stavby osoby zúčastněné na řízení s veřejnoprávní smlouvou a projektovou dokumentací je meritem správního řízení, jehož výsledek se bude materializovat ve správním rozhodnutí, proti kterému náleží jako prostředek ochrany veřejných subjektivních práv žaloba proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s.ř.s. Pokud jde o obsáhlou žalobní argumentaci směřující proti územním rozhodnutím Magistrátu města Prostějova, pak i tu je nutné žalobce odkázat na příslušný prostředek ochrany, kterým je žaloba proti správnímu rozhodnutí ve smyslu § 65 a násl. s.ř.s, v níž je žalobce oprávněn, po vyčerpání řádných opravných prostředků, zpochybňovat skutkové a právní důvody předmětných územních rozhodnutí.

Ve vztahu k tvrzeným šikanózním kontrolním prohlídkám, které se měly uskutečnit dne 7.10.2014 a 10.2.2015, pak soud nedovodil žádnou konkrétní věcnou souvislost s petitorním žádáním uplatněným v žalobě, přičemž není ani zřejmé, zda se jedná o prohlídky přičitatelné žalovanému.

V. Náklady řízení

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s.ř.s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Vzhledem k tomu, že ve věci proběhlo jednání, soud nerozhodl o vrácení soudního poplatku ve smyslu § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který stanoví, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.

Ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení pak soud rozhodl tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil; případně jí soud může z důvodů zvláštního zřetele hodných na návrh přiznat i náhradu dalších nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s.ř.s.). V daném případě však žádná z těchto zákonem předvídaných situací nenastala.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. června 2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu